Fakulta
zdravotnických věd

Univerzita Palackého
v Olomouci

Profesionalita v ošetřovatelství III/2

Sborník e-posterů z konference s mezinárodní účastí

Lenka Mazalová (ed.)

Olomouc 2018

Recenzenti příspěvků
PhDr. Lenka Machálková, Ph.D.
Mgr. Lenka Mazalová, Ph.D.
Mgr. Lenka Šáteková, Ph.D.
PhDr. Mgr. Jitka Tomanová, Ph.D.

Texty neprošly jazykovou korekturou. Za obsahovou, jazykovou a stylistickou správnost odpovídají autoři.

Neoprávněné užití tohoto díla je porušením autorských práv a může zakládat občanskoprávní, správněprávní, popř. trestněprávní odpovědnost.

1. vydání

Editor © Lenka Mazalová, 2018
© Univerzita Palackého v Olomouci, 2018

DOI: 10.5507/fzv.18.24453453
ISBN 978-80-244-5345-3 (online : PDF)

Seznam autorů

Benešová Petra 19
Botíková Andrea 21
Bužgová Radka 27
Červenková Zuzana 37
Džurňáková Anna 23, 44
Filipčíková Radka 9
Hubáček Petr 9
Janštová Zuzana 25
Juríčková Lubica 27
Kabátová Oľga 30
Kadlčková Zuzana 32
Kohlová Alena 34
Kopáčiková Mária 42
Kopecký Michal 37
Kovářová Božena 39
Kozáková Radka 27, 52
Kubišová Věra 25
Machálková Lenka 25, 39
Mikšová Zdeňka 23, 44
Moraučíková Eva 42
Němcová Zuzana 37
Prušová Eva 23, 44
Puteková Silvia 30
Reiterová Eva 23, 25, 39, 44
Sikorová Lucie 19, 46
Šalanská Eva 49
Tomagová Martina 32
Václavíková Klára 52
Vričanová Ivana 21
Žiaková Katarína 34

Obsah

Seznam autorů 3
Obsah 4
Úvod 6

VÝZKUMNÉ PRÁCE

DEKONTAMINACE ZRANĚNÝCH OSOB V KONTEXTU SOUČASNÉ DOBY
Radka Filipčíková, Petr Hubáček 9

ABSTRAKTA

NÁSTROJE K HODNOCENÍ ZÁTĚŽE RODIČŮ, KTEŘÍ PEČUJÍ O DĚTI S HANDICAPEM
Petra Benešová, Lucie Sikorová 19

KVALITA ŽIVOTA PACIENTOV SO SYNDRÓMOM DIABETICKEJ NOHY
Andrea Botíková, Ivana Vričanová 21

PSYCHOMETRICKÁ VALIDIZACE PIH ŠKÁLY U PACIENTŮ S CHRONICKÝM KARDIOVASKULÁRNÍM ONEMOCNĚNÍM
Anna Džurňáková, Eva Reiterová, Zdeňka Mikšová, Eva Prušová 23

PODPORA VHODNÝCH STRAVOVACÍCH NÁVYKŮ U PACIENTŮ S ARTERIÁLNÍ HYPERTENZÍ: DESIGN VÝZKUMU
Zuzana Janštová, Lenka Machálková, Eva Reiterová, Věra Kubišová 25

IDENTIFIKACE NENAPLNĚNÝCH POTŘEB RODINNÝCH PŘÍSLUŠNÍKŮ PEČUJÍCÍCH O NEMOCNÉ S PROGRESIVNÍM NEUROLOGICKÝM ONEMOCNĚNÍM
Lubica Juríčková, Radka Bužgová, Radka Kozáková 27

VYUŽITIE KOMPLEXNÉHO GERIATRICKÉHO POSÚDENIA V OŠETROVATEĽSTVE
Oľga Kabátová, Silvia Puteková 30

MĚŘÍCÍ NÁSTROJE POUŽÍVANÉ PRO HODNOCENÍ AGRESE VE ZDRAVOTNICKÝCH ZAŘÍZENÍCH
Zuzana Kadlčková, Martina Tomagová 32

HODNOCENÍ BOLESTI U PACIENTŮ NA UMĚLÉ PLICNÍ VENTILACI – LITERÁRNÍ PŘEHLED
Alena Kohlová, Katarína Žiaková 34

ÚZKOST U PACIENTŮ PO CÉVNÍ MOZKOVÉ PŘÍHODĚ
Michal Kopecký, Zuzana Červenková, Zuzana Němcová 37

LOKALIZACE POTÍŽÍ U VŠEOBECNÝCH SESTER V SOUVISLOSTI S JEJICH PRACOVNÍ ZÁTĚŽÍ
Božena Kovářová, Lenka Machálková, Eva Reiterová 39

POHYBOVÁ AKTIVITA AKO FAKTOR OVPLYVŇUJÚCI HMOTNOSŤ ŽIEN V OBDOBÍ MENOPAUZY
Eva Moraučíková, Mária Kopáčiková 42

SELF-MANAGEMENT U PACIENTŮ S CHRONICKÝM KARDIOVASKULÁRNÍM ONEMOCNĚNÍM
Eva Prušová, Eva Reiterová,
Zdeňka Mikšová, Anna Džurňáková 44

PROTEKTIVNÍ A RIZIKOVÉ FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ KVALITU ŽIVOTA RODIČŮ PEČUJÍCÍCH O DĚTI S CHRONICKÝM ONEMOCNĚNÍM
Lucie Sikorová 46

APLIKACE PRESKRIPČNÍHO MODELU WIEDENBACHOVÉ V PORODNÍ ASISTENCI U RODÍCÍ ŽENY S PORODNÍ BOLESTÍ
Eva Šalanská 49

MOBBING ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ
Klára Václavíková, Radka Kozáková 52

Úvod

Předkládaná publikace obsahuje výzkumné práce a abstrakta e-posterů z konference Profesionalita v ošetřovatelství III s mezinárodní účastí, která byla uspořádána v rámci 10. výročí založení Fakulty zdravotnických věd Univerzity Palackého v Olomouci. Konference byla tematicky zaměřena na vědu a výzkum v ošetřovatelství, právní a etické aspekty v ošetřovatelské péči, na ošetřovatelskou praxi založenou na důkazech, klinické výukové prostředí ve vzdělávání zdravotníků. Postery se soustřeďují na kvalitu života pacientů s chronickým onemocněním kardiovaskulárního systému, s diabetem mellitem, seniorů s demencí, rodičů dětí s chronickým onemocněním a rodinných pečujících o nemocné s onemocněním nervového systému. Dalšími tématy jsou problematika porodní bolesti a pohybová aktivita u žen v menopauze, využití hodnotících nástrojů v ošetřovatelské péči, problematika pracovní zátěže a mobbingu u všeobecných sester, dekontaminace zraněných osob a zkušeností s absolvováním kurz tradiční čínské medicíny.

Mgr. Lenka Mazalová, Ph.D.

Introduction

This publication contains research work and abstracts of e-posters from the conference Professionalism in nursing III with international participation which was organized within the 10th anniversary of the establishment of the Faculty of Health Sciences of the Palacký University in Olomouc. The conference focused on science and research in nursing, legal and ethical aspects of nursing care, evidence-based practice, and clinical education environment for health professionals. The posters focus on the quality of life of patients with chronic diseases of the cardiovascular system, diabetes mellitus, seniors with dementia, parents of children with chronic illness, and family carers of patients with diseases of the nervous system. Other topics include the issue of labor pain and physical activity in menopausal women, the use of assessment tools in nursing care, workload and mobbing problems of nurses, decontamination of injured persons and experience of attending a course of traditional Chinese medicine.

Mgr. Lenka Mazalová, Ph.D.

VÝZKUMNÉ PRÁCE

DEKONTAMINACE ZRANĚNÝCH OSOB V KONTEXTU SOUČASNÉ DOBY

DEKONTAMINATION OF INJURED PERSONS IN CONTEXT OF THE PRESENT

Radka Filipčíková[1], Petr Hubáček[1]

[1]Centrum vědy a výzkumu, Fakulta zdravotnických věd, Univerzita Palackého v Olomouci, Česká republika

Abstrakt

Úvod: Ochrana sebe sama a svých blízkých nebo boj o lidský život, ať už o náš vlastní nebo život cizí, je jednou z nepodkročitelného priorit lidské bytosti. Člověk je entita, kterou lze vnímat z několika pohledů. Z jednoho pohledu je to tvořivý, umělecký, kreativní i logický jedinec. Na straně druhé je člověk schopen neracionálního jednání pod vlivem strachu s ohrožení svého života při mimořádné události. Hranice mimořádnosti, která vyvolá abnormální a nelogickou reakci u člověka je pro každého z nás různá. Jak uvádí Šenovský, je otázka bezpečnosti logicky stále významnějším tématem, které je řešeno neustále v různých obměnách a v různém zaměření (Šenovský et al., 2015, s. 3). Při řešení otázky bezpečnosti je velmi těžké zhodnotit společenskou přijatelnost rizika, při zasažení území jak přírodním, antropogenním nebo kombinovaným vlivem. Problematika dekontaminace je celosvětově velmi aktuální a její význam se razantně zvýšil po sarinovém útoku v Tokiu 1995 a po útoku roku 2005 v Londýně. Závažnost problematiky dekontaminace zasahujících složek, ale i obyvatelstva a hmotných struktur ukázala i událost nedávné doby, a to incident otravy Sergeje Skripala biologickým agens s nervově paralytickým účinkem Novičok.

Cíl: Rozbor této problematiky jsme si vybrali, neboť jsme, jako řešitelé projektu součástí výzkumného týmu, který má na starosti zjištění vhodných dekontaminačních činidel, které by bylo možné použít pro dekontaminaci osob s různým typem a závažností zranění. Součástí projektu je i návrh uspořádání místa události, přizpůsobení třídění a dekontaminaci zraněných osob.

Závěr: Tyto procesy jsou klíčové pro minimalizaci času pobytu pacienta v místě neštěstí a maximální zefektivnění systému triage, zahájení léčby a maximalizaci efektivity transportu a zahájení nemocniční fáze léčby. Partnerem projektu je Státní ústav pro jadernou, chemickou a biologickou ochranu (dále jen „SUJCHBO").

Klíčová slova: dekontaminace; zraněný; CBRN

Abstract

Introduction: The protection of ourselves and our next of kin or the fight for a human life, either our own or for anybody else, is one of the undisputable priorities of a human being. A man is an entity which may be perceived from various perspectives. It is a creative, artistic as well as logic using individual. On the other hand, under the fear of their lives being jeopardized during an emergency incident, a man is capable of irrational acts. The degree of emergency causing an abnormal and illogical response from an individual is different for all of us. According to Šenovský, the question of safety and security is logically a more and more important topic discussed continuously from different angles and with a different focus. While addressing the safety and security issue, it is extremely difficult to assess the social acceptability of risk when subject to natural, anthropogenous or combined hazards.
Aim: In this paper we would like to address the security and safety management, activities and organization of the incident site in the course of decontamination of the large number of affected and, in particular, injured individuals. Globally, the issue of decontamination is very topical and its importance has significantly increased after the sarin attack in Tokyo in 1995 and the attack in London in 2005. The gravity of decontamination of emergency response units as well as the general public and physical infrastructure was actually demonstrated very recently by the Sergei Skripal poisoning incident using the biological agent with nerve paralytic effects, novichok. We decided to analyse this topic since we are a members of the research team which is to find suitable decontaminants that could be used to decontaminate individuals with various types and severity of injuries. In addition, the project is to design the incident site layout, accommodating the triage and decontamination of the injured.

Conclusion: These processes are the key to minimize the time the patient stays at the incident site and to maximize triage system efficiency, initiate treatment and maximize transport efficiency and initiate the hospital stage of treatment. This project is carried out in partnership with the National Institute for Nuclear, Chemical and Biological Protection.

Key words: decontamination; injury; CBRN

Úvod

Ochrana sebe sama a svých blízkých nebo boj o lidský život, ať už o náš vlastní nebo život cizí, je jednou z nepodkročitelných priorit lidské bytosti. Člověk je entita, kterou lze vnímat z několika pohledů. Z jednoho pohledu je to tvořivý, umělecký, kreativní i logický jedinec. Na straně druhé je člověk schopen neracionálního jednání pod vlivem strachu z ohrožení svého života při mimořádné události. Hranice mimořádnosti, která vyvolá abnormální a nelogickou reakci u člověka, je pro každého z nás různá. Přirozenou reakcí na ohrožení je strach, ale i agrese, a její specifickou formou je projev boje o všechno co pomáhá potvrdit vlastní hodnotu a proti všemu co jí může ohrozit, tedy i proti těm, kteří poskytují pomoc (Riemann, 2010, s. 160).

Jak uvádí Šenovský, je otázka bezpečnosti logicky stále významnějším tématem, které je řešeno neustále v různých obměnách a v různém zaměření. Při řešení otázky bezpečnosti je velmi těžké zhodnotit společenskou přijatelnost rizika, při zasažení území jak přírodním, antropogenním nebo kombinovaným vlivem (Šenovský et al., 2015, s. 3).

S problematikou dekontaminace máme spojenou hlavně činnost příslušníků hasičského záchranného sboru (dále jen „HZS“). V roce 2017 skupina odborníků z Univerzity Palackého v Olomouci (dále jen „UP“) uspěla se svým návrhem projektu s názvem „Dekontaminace zraněných osob“ (dále jen „DZO“) v zadávacím řízení nadlimitní veřejné zakázky Bezpečnostního výzkumu Ministerstva vnitra ČR (dále jen „MVČR“) v oblasti zkvalitnění ochrany obyvatelstva při mimořádných událostech.

Dekontaminaci v obecném pojetí označujeme jako soubor metod, postupů, organizačního zabezpečení a prostředků k účinnému odstranění nebezpečné látky (dále jen „kontaminant“) (Bojový řád jednotek

požární ochrany – taktické postupy zásahu, HZS, 22. 12. 2004). Jak jsem již uváděla, hlavní myšlenkou je nutnost zahájení péče o zraněné, která by měla být zahájena ihned a neodkladně, tedy ještě předtím, než se začne s detekcí a analýzou činitelů, zónováním a dekontaminací. Při dekontaminaci musí být zohledněny faktory, jako jsou např. zkušenost personálu, informovanost o typu náhlé poruchy zdraví, informace o dostupných zdravotnických prostředcích a bezpečnosti okolí.

Cíl práce a metodika

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020

Usnesením vlády č. 165 ze dne 25. února 2008 byla schválena Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020. Působnost zpracovávat koncepci ochrany obyvatelstva je stanovena MVČR ustanovením § 7 odst. 2 písm. e) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (www.hzscr.cz/clanek/koncepce-ochrany-obyvatelstva-do-roku-2013-s-vyhledem-do-roku-2020-503181.aspx). Zákon 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému7 v §2, písm. e), kde je uvedeno *„ochrannou obyvatelstva je plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku“*.

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020 obsahuje, jak vyhodnocení základních opatření z předchozí koncepce, tak vyhodnocení stavu realizace, analýzu současného stavu a vlastní koncepci do roku 2020. V koncepci je popis bezpečnosti společnosti ve vztahu k úkolům veřejné správy, podnikové sféry, obyvatelstva, ale i právnických i fyzických osob, ochranu osob před kontaminací, spolupráci s neziskovými organizacemi, ale i spolupráci s EU, NATO a OSN. Dále pak obsahuje organizační a technické opatření ochrany obyvatelstva, ale i plánování a řešení k ochraně obyvatel a krizových situací při mimořádných událostech při zasažení území přírodním, antropogenním nebo kombinovaným vlivem, připravenosti sil a prostředků a materiálního i finančního zabezpečení (Kratochvílová et al., 2013, s. 43).

Kontaminace a nebezpečné látky

Kontaminace je znečištění a zasažení osob, zvířat, věcí, rostlin, prostor a prostředí škodlivými látkami. Kontaminaci dělíme na vnější, kdy je kontaminován povrch předmětů a těla, a dva způsoby vnitřní. Vnitřní kontaminace do vnitřních vrstev těla, při které se kontaminant dostává do hlubších struktur a výrazně tak komplikuje dekontaminaci a druhý způsob vnitřní kontaminace materiálů např. vsáknutím kapaliny, difuzí, rozpuštěním atd. (Hejdová, 2003, s. 2). Nebezpečné látky při úniku do venkovního prostředí nebo uzavřeného prostoru závažně ohrožují nechráněné osoby. K rozšíření takových látek může dojít např. v důsledku dopravní nehody, technologické havárie, nebo při záměrném (teroristickém) napadení. Kontaminace a současné poranění větší skupiny osob je pro záchranné týmy komplexním, obtížně řešitelným úkolem, který od záchranářů vyžaduje všeobecnou a vysoce specializovanou odbornost a technickou připravenost. Dekontaminace raněných musí být dostatečně rychlá a účinná, přičemž nesmí dojít k ohrožení záchranářů samotných, zraněných a ani ostatních obyvatel a životního prostředí. Vedle šíření zbraní hromadného ničení (dále jen „ZHN“) je v současnosti celosvětovou bezpečnostní hrozbou chemický, biologický, radiologický a jaderný terorismus, který se označuje zkratkou CBRN a představují vážné riziko vzhledem k ohrožení osob a moderní společnosti.

Izraelští odborníci a lékaři Rosman Yossi, Arik Eisenkraft et al ve své publikaci Ponaučení z útoku sarinem v Sýrii: Hodnocení klinického syndromu prostřednictvím sociálních médií, identifikovali a analyzovali 210 videozáznamů z útoků sarinem v Sýrii. Při hodnocení vyřadili 71 opakujících se nebo nekvalitních videozáznamů a 72 videozáznamů, které zachycovaly pouze úmrtí, z toho 37 (51,4 %) se zaměřovalo na děti. Odhadovaný počet mrtvých byl několik stovek. Autoři ve výsledcích dále uvádí, že analýza zahrnovala 67 originálních videozáznamů, které v součtu představovaly 114,0 minut video dat a jejichž délka se pohybovala od 11,0 vteřin do 35,0 minut (medián: 43,0 vteřin, mezikvartilní rozsah: 36,5 až 71,5 vteřin). Výše uvedená kritéria splňovalo celkem 130 obětí a ty byly zařazeny do studie, přičemž průměrný počet obětí byl 1,8 na klip (směrodatná odchylka: 1,4). Většinu pacientů (60,0 %) tvořily děti a pouze 4 (3,0 %) byly ženy. Celkem 119 pacientů

(91,5 %) bylo definováno jako oběti se středním nebo těžkým zraněním. Autoři ve výsledcích upozorňují, že léčba v 66 z 67 kontrolovaných videozáznamů byla poskytována v nezdravotnických zařízeních a nenalezli jsme žádné standardní monitorovací zařízení, jako je například sledování hladin pulzní oxymetrie (s výjimkou 1 případu), srdeční aktivity nebo tlaku krve (Yossi et al., 2014, s. 645).

Dekontaminace

Dekontaminace je soubor metod, postupů, organizačního zabezpečení a prostředků k účinnému odstranění nebezpečné látky. V minulosti byla intenzivně dekontaminace řešena v letech 1992–1994 v souvislosti s dekontaminací průmyslových škodlivin. V současné době je dekontaminace více směřována k ochraně obyvatelstva v souvislosti s mimořádnými událostmi pro zásahu CBRN. Cílem účinné dekontaminace je snížení poškození zdraví a nenávratných ztrát při zkrácení doby nutné pro používání ochranných prostředků v místě zásahu a za plné spolupráce jak jednotek HZS, tak jednotek ZZS a Policie ČR (dále jen „PČR"). Dekontaminací zasažených osob se zabývají a realizují ji složky HZS, které dokáží dekontaminovat osoby chodící nebo s nezávažným zraněním.

V České republice však neexistuje certifikovaná metodika popisující a určující postup dekontaminace zraněných osob po zásahu biologických, chemických a radiačních kontaminantů. Tento problém není jen v ČR, ale i v celosvětovém měřítku. Největší pokroky zaznamenali odborníci z Francie, kteří se procesu dekontaminace zraněných osob intenzivně věnují posledních sedm let.

Manger A. a kolektiv ve své publikaci dekontaminace poraněných po chemické havárii – principy a meze uvádí, že mnoho let po útoku v Tokiu, kdy v pěti koordinovaných útocích, spiklenci pustili plyn sarin v několika řadách do podchodů metra, je stále více otázek než odpovědí. Kromě problémů spojení a spolupráce záchranných složek představovaly v Tokiu velký problém nedostatky v poskytování urgentní lékařské péče, neexistující plán pro hromadný výskyt kontaminovaných postižených, v bezpečnosti zasahujících při panice a selhání záchranných týmů z hlediska vlastní sebeochrany – chybějící ochranné vybavení. Dle závěru Mangera je nezbytné, aby byl vytvořen plán sou-

činnosti zdravotnické záchranné služby a hasičů. Mangera dále uvádí, že všichni poranění jsou okamžitě tříděni a během této fáze, tedy ještě před dekontaminací je prováděno ošetření. I zde jsou uvedeny postupy provedení zajištění základních životních funkcí, dekontaminace ran a podání antidot jen v obecné rovině (Manger, et al., 2012, s. 59).

V roce 2017 byl zahájen Bezpečnostní výzkum MVČR „Dekontaminace zraněných osob". Na projektu se podílí dvě významné vědecké instituce, a to Univerzita Palackého v Olomouci a Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany. Výzkumná skupina je složena z 28 členů, kteří mají dlouholetou praxi a bohaté odborné zkušenosti v oboru chemie, farmacie, biologie, soudního lékařství, urgentní medicíny a medicíny katastrof se zkušenostmi z přednemocniční i nemocniční neodkladné péče a odborníků HZS s chemickou specializací.

Cílem projektu je navržení dvou certifikovaných metodik dekontaminace zraněných osob, postupů, technických a materiálních doporučení jak pro jednotky HZS, tak zejména postupů pro zdravotníky. Postupy pro jednotky ZZS v případě výskytu kontaminovaných a současně poraněných osob, principy ošetření a dekontaminace, budou vytvořeny tak, aby zefektivnily zásah složek IZS při řešení mimořádných událostí s únikem nebezpečných látek a při teroristickém útoku s použitím CBRN.

Závěr

Dekontaminace většího počtu zasažených osob je velkým problémem, neboť se současným vybavením jednotek HZS, kterými disponují, lze provést dekontaminaci pouze omezeného počtu osob. I v tomto případě se jedná o dekontaminaci chodících anebo jen lehce zraněných osob. V případě středně těžce nebo těžce zraněných osob, či jinak handicapovaných, je situace u nás neřešena. Ze závěrů výzkumů této problematiky plyne, že péče o zraněné (např. triage, neodkladná první pomoc) musí začít neprodleně, ještě před zahájením samotné dekontaminace a identifikace agens. Tato skutečnost vyžaduje, aby do nebezpečné zóny vstupovali zdravotničtí pracovníci, kteří zahájí třídění. V současnosti majoritně jak lékaři, tak záchranáři odmítají pracovat v nebezpečné zóně, neboť nejsou vycvičeni, vybavení ani proškoleni, a proto zraněné z tzv. „hot zone" vynášejí příslušníci HZS a zdravotníci třídí až ve vnější zóně, což prodlužuje čas poskytování odborné péče.

Hlavní obavou vyplývající z událostí spojených s CBRN činiteli je, že uvolnění činitelé jsou nebezpeční pro lidské zdraví, a proto mohou způsobit mírné příznaky, závažná onemocnění nebo dokonce smrt po proměnlivém čase od vystavení vlivu (Malich, 2013, s. 1002).

K dnešnímu dni se teroristické útoky v EU odehrály ve státech, které byly dobře připraveny a vybaveny ke zvládání složitých situací postihujících relativně vysoký počet pacientů. Významnou výzvou by však byly několikanásobné souběžné útoky napříč EU s vysokým počtem obětí (potenciálně provedené různými způsoby) nebo útoky v zemích s menšími kapacitami. EU by měla být připravena zvládnout teroristické útoky, které nadměrně zatíží národní kapacity připravené reagovat, ať už zajištěním transferu obětí do jiných členských států (sousedních zemí nebo zemí se specializovanými zařízeními, např. pro popáleniny) nebo odesláním dalších odborníků do postižené země.

Věřím, že Bezpečnostní výzkum MVČR Dekontaminace zraněných osob VH011 přispěje k zlepšení a zefektivnění procesů, které budou použity pro záchranu životů a snížení následků poškození zdraví v rámci mimořádné události s výskytem kontaminace osob.

Projekt je podpořen z Bezpečnostního výzkumu MVČR číslo VH20172020011.

Seznam bibliografických citací

Bojový řád jednotek požární ochrany – taktické postupy zásahu, HZS, 22. 12. 2004.

HEJDOVÁ, J. 2003. Dekontaminace v požární ochraně. Ostrava: SPBI. ISBN 80-86634-31-0

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020. www.hzscr.cz/clanek/koncepce-ochrany-obyvatelstva-do-roku-2013-svyhledem-do-roku-2020-503181.aspx [citace 29. 03. 18]

KRATOCHVÍLOVÁ, D., et al 2013. Ochrana obyvatelstva. Ostrav: SPBI. ISBN 9788086634708

MALICH, G. 2013. A proposal for field-level medical assistance in an international humanitarian response to chemical, biological, radiological or nuclear events. Emerg Med J 30:804–808. doi:10.1136/emermed-2012-201915. ISSN 1472-0205

MANGER A. et al. 2002. Decontamination of injured persons after chemical incidents – fundamentals and frontiers. Volume 17, Issue S2 (Abstracts of Scientific and Invited Papers for 13th World Congress on Disaster and Emergency Medicine), December 2002; s59; Published online: 28 June 2012.

RIEMANN, F. 2010. Základní formy strachu. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0400-8

ŠENOVSKÝ, P., BERNATÍK, A., RŮŽČKOVÁ, P., ŘEHÁK, D., ŠENOVSKÝ, M. 2015. Bezpečnost občanů a rizika v území Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2015. ISBN 978-80-7385-172-9.

YOSSI, R., EISENKRAFT, A. 2014. Lessons Learned From the Syrian Sarin Attack: Evaluation of a Clinical Syndrome Through Social Media. Ann Intern Med. 160: 644–648.

Zákon 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. Codexis, 2018.

Kontaktní adresa

Mgr. Radka Filipčíková, Ph.D., MBA, LL. M., MPA
Centrum vědy a výzkumu
Fakulta zdravotnických věd
Univerzita Palackého v Olomoucui
Hněvotínská 3, 775 15 Olomouc
radka.filipcikova@upol.cz

ABSTRAKTA

NÁSTROJE K HODNOCENÍ ZÁTĚŽE RODIČŮ, KTEŘÍ PEČUJÍ O DĚTI S HANDICAPEM

TOOLS FOR ASSESSING THE STRESS OF PARENTS TAKING CARE OF A CHILDREN WITH DISABILITY

Petra Benešová[1], Lucie Sikorová[2]

[1]Ústav ošetřovatelství a porodní asistence, Lékařská fakulta, Univerzita v Ostravě, Česká republika
[2]Střední zdravotnická škola Hranice, Česká republika

Abstrakt

Cíl: Vyhledat a popsat dostupné nástroje k hodnocení zátěže rodičů, kteří pečují o děti s handicapem.

Metodika: Systematická analýza literárních zdrojů. Vyhledávání ve volných a licencovaných databázích dle klíčových slov. Období pro vyhledání článků 2013–2018.

Výsledky: Vyhledáno bylo 1040 odborných článků zabývající se hodnocením rodičovského stresu a zátěže. Relevantních nástrojů vhodných k hodnocení stresu a zátěže rodičů dítěte s handicapem byly tři. Jako nejvhodnější se jeví dotazník *Parenting Stress Index – shortform*. Tento dotazník slouží jako výzkumný, screeningový a diagnostický nástroj.

Závěr: Funkční rodina podporuje uspokojování potřeb svých členů, poskytuje jim ochranu a péči. Rodiny, které se setkají s přítomností stresových faktorů, se stávají z hlediska zátěže rizikovou skupinou. Mezi stresory, které mohou funkčnost rodiny narušit, patří změny zdravotního stavu členů rodiny a náročnost péče o tyto nemocné nebo handicapované děti.

Klíčová slova: hodnotící nástroje zátěže; rodina; handicapované dítě

Abstract

Objective: To find and describe the available tools for evaluation the stress of parents taking care of a child with disability.

Methodology: Systematic analysis of literature resources. Research has been done in open and licensed databases using keywords. The period of article research was 2013–2018.
Results: 1040 scientific articles dealing with evaluation of parenting stress and strain were found. Three tools for evaluating the stress and strain of parents of disabled child were relevant. *The Parenting Stress Index – short form* seems to be the most appropriate. This questionnaire serves as a research, screening and diagnostic tool.
Summary: A functional family supports the satisfaction of the needs for its members, provides them with protection and care. Families experiencing the presence of stress factors become a risk group in terms of stress. Stressors that may disrupt family functioning include changes in the health condition of family members and the difficulty of care for these ill or disabled children.

Key words: stress evaluation tools; family; disabled child

Kontaktní adresa
Petra Benešová
Osek nad Bečvou 453
75 122 Osek nad Bečvou
benesova@szs-hranice.cz

KVALITA ŽIVOTA PACIENTOV SO SYNDRÓMOM DIABETICKEJ NOHY

QUALITY OF PATIENTS' LIFE WITH DIABETIC FOOT SYNDROME

Andrea Botíková[1], Ivana Vričanová[1]

[1]Katedra ošetrovateľstva, Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce, Trnavská univerzita v Trnave, Slovenská republika

Abstrakt

Cieľ: Posúdiť kvalitu života pacientov s diagnózou diabetická noha v oblastiach fyzického zdravia, psychického zdravia, sociálnych vzťahov a prostredia.

Metódy: K zberu dát bol použitý štandardizovaný dotazník Svetovej zdravotníckej organizácie WHOQOL-BREF rozšírený o demografické údaje a informácie týkajúce sa liečby diabetu a diabetickej nohy pacientov. Základný súbor tvorí 99 pacientov so syndrómom diabetickej nohy, ktorý využívali služby agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti a navštevovali chirurgickú ambulanciu. Údaje sme spracovávali prostredníctvom programov Microsoft Excel a štatistického programu SPSS 19, T-test a CHí-kvadrát test.

Výsledky: Na základe výsledkov výskumu sme zhodnotili, že najnižšiu kvalitu života majú pacienti so syndrómom diabetickej nohy v oblasti fyzického zdravia. Naopak, za najlepšiu uvádzajú v oblasti svojho životného prostredia. Zistili sme, že so zvyšujúcou intenzitou bolesti pacientov sa ich celkové hodnotenie kvality života znižuje. Taktiež sa ukázalo, že kvalita života v oblastiach fyzického a duševného zdravia je u respondentov starších ako 65 rokov výrazne nižšia ako u respondentov mladších ako 65 rokov.

Záver: Z výsledkov výskumu a teoretických poznatkov sme zhodnotili, že pacienti so syndrómom diabetickej nohy majú výrazne nižšiu kvalitu života v oblastiach fyzického zdravia, psychického zdravia a sociálnych vzťahov. K zlepšeniu kvality života pacientov so syndrómom diabetickej nohy výrazne prispieva zavedenie efektívnych preventívnych strategických postupov.

Kľúčové slová: ošetrovateľská starostlivosť; syndróm diabetickej nohy; kvalita života; WHOQOL-BREF; pacient.

Abstract

Objective: To assess the quality of life of patients with a diabetic foot diagnosis in the areas of physical health, mental health, social relationships and the environment.

Methodology: WHOQOL-BREF standardized World Health Organization WHOQOL-BREF questionnaire extended to demographic data and information on the treatment of diabetes and diabetic foot patients was used to collect data. The basic set consists of 99 patients with diabetic foot syndrome who used the services of home care nursing staff and went to a surgical outpatient clinic. We processed data by using Microsoft Excel and SPSS 19, T-test and CHi- Square test.

Results: Based on the results of the research, we evaluated that the lowest quality of life has the patients with diabetic foot syndrome in the field of physical health. On the contrary, they are the best in the field of their environment. We found that with an increasing intensity of patient pain their overall quality of life assessment is decreasing. It has also been shown that the quality of life in the areas of physical and mental health is significantly lower for respondents over 65 years than for respondents under 65 years of age.

Conclusion: From the results of research and theoretical knowledge, we have assessed that patients with diabetic foot syndrome have a significantly lower quality of life in the areas of physical health, mental health and social relationships. Improving the quality of life of patients with diabetic foot syndrome contributes significantly to the introduction of effective preventive strategies.

Key words: nursing care; diabetic foot syndrome; quality of Life; WHOQOL-BREF; patient

Kontaktná adresa

doc. PhDr. Andrea Botíková PhD.
Trnavská univerzita v Trnave , FZaSP, Katedra ošetrovateľstva
Univerzitné nám. 1, 918 43 Trnava
andrea.botikova@truni.sk

PSYCHOMETRICKÁ VALIDIZACE PIH ŠKÁLY U PACIENTŮ S CHRONICKÝM KARDIOVASKULÁRNÍM ONEMOCNĚNÍM

PSYCHOMETRIC VALIDATION OF THE PIH SCALE IN PATIENTS WITH CHRONIC CARDIOVASCULAR DISEASE

Anna Džurňáková[1], Eva Reiterová[2], Zdeňka Mikšová[1], Eva Prušová[1]

[1]Ústav ošetřovatelství, Fakulta zdravotnických věd, Univerzita Palackého v Olomouci, Česká republika
[2]Centrum vědy a výzkumu, Fakulta zdravotnických věd, Univerzita Palackého v Olomouci, Česká republika

Abstrakt

Cíl: Cílem příspěvku je podat přehled o výsledcích výzkumu v rámci IGA projektu řešeného na Fakultě zdravotnických věd v roce 2017 pod názvem „Psychometrická validizace PIH škály u pacientů s chronickým kardiovaskulárním onemocněním".

Metody: V rámci projektu byla provedena psychometrická validizace PIH škály, aplikovaná na souboru 432 pacientů. Byly použity metody analýzy spolehlivosti, popisné a testovací statistiky za použití programu Excel, Statistica.cz a IBM SPSS.

Výsledky: Byla potvrzena reliabilita a konstruktová validita PIH škály. Výstupy byly prezentovány na dvou zahraničních konferencích a v článku zahraničního časopisu.

Závěr: Byl získán standardizovaný měřící nástroj PIH škála pro stanovení úrovně self-managementu. Následně bude možno škálu využít v prevenci poskytovatelů zdravotní péče v sociokulturních podmínkách České republiky.

Klíčová slova: IGA; PIH škála; reliabilita; validita; chronické kardiovaskulární onemocnění

D*edikováno k projektu IGA_FZV_2017_003 Psychometrická validizace PIH škály u pacientů s chronickým kardiovaskulárním onemocn*ěním

Abstract

Aim: The study aims to give an overview of results of our research within IGA project at FZV UP in 2017 with the title "Psychometric validation of the PIH scale in patients with chronic cardiovascular disease".
Methods: In the research the psychometric validation of the PIH scale was carried out on the group of 432 patients. The results were calculated using reliability analysis, descriptive and tests statistical methods and Excel, Statistica.cz and IBM SPSS software.
Results: The high reliability and construct validity of the PIH scale was confirmed. The results were presented at two international conferences and in an article in foreign journal.
Conclusion: We gained a standardized measurement instrument – the PIH scale for assessing the self-management. Now the scale can be used in the prevention in the socio – cultural conditions of the Czech Republic health care.

Key words: IGA project; PIH scale; reliability; validity; chronic cardiovascular disease

*The research is supported by the project IGA_FZV_2017_003 Psychometric validation of PIH sca*le in patients with chronic cardiovascular disease.

Kontaktní adresa

Anna Džurňáková
Haligovce 211
6534 Haligovce
Slovenská republika
anna.dzurnakova18@gmail.com

PODPORA VHODNÝCH STRAVOVACÍCH NÁVYKŮ U PACIENTŮ S ARTERIÁLNÍ HYPERTENZÍ: DESIGN VÝZKUMU

SUPPORT FOR SUITABLE EATING HABITS AMONGST PATIENTS WITH ARTERIAL HYPERTENSION: RESEARCH DESIGN

Zuzana Janštová[1], Lenka Machálková[1], Eva Reiterová[2], Věra Kubišová[1]

[1]Ústav ošetřovatelství, Fakulta zdravotnických věd, Univerzita Palackého v Olomouci, Česká republika
[2]Centrum vědy a výzkumu, Fakulta zdravotnických věd, Univerzita Palackého v Olomouci, Česká republika

Abstrakt

Cíl: Cílem studie je zhodnotit stravovací návyky u pacientů s arteriální hypertenzí před a po intervenci.

Metody: Kvantitativní šetření s použitím škály Rapid Eating Assessment for Patients (REAP). Byl zvolen záměrný výběr respondentů: pacient s onemocněním arteriální hypertenze, věk % 18 let, bez dodržování dietních omezení, vyjádřený souhlas s výzkumným šetřením. Výzkum byl rozdělen do čtyř fází: První fáze – byl získán souhlas etické komise a následně osloveni praktičtí lékaři, získán souhlas pacientů, vyplnění dotazníku, losování do skupin. Druhá fáze – pro pacienty první skupiny je realizována intervence (přednáška o vhodných stravovacích návycích u pacientů s arteriální hypertenzí). Ve třetí fázi – po 3 měsících, pacienti obou skupin vyplní opět dotazník REAP. Ve čtvrté fázi po dalších 3 měsících, opět pacienti vyplní dotazník REAP. Na základě vyhodnocení dotazníků budou posouzeny skupiny a význam intervence. Získaná data budou statisticky zpracována.

Výsledky: V současné době probíhá první a druhá fáze výzkumu. Bylo osloveno celkem 50 respondentů, kteří vyplnili dotazníky a realizováno 15 intervencí.

Závěr: Intervence v oblasti stravovacích návyků jsou efektivní pro kvalitní ošetřovatelskou péči u pacientů s arteriální hypertenzí.

Klíčová slova: stravovací návyky; arteriální hypertenze; vysoký krevní tlak; REAP

Příspěvek je dedikován projektu IGA UP na FZV UP v Olomouci Podpora vhodných stravovacích návyků u pacientů s arteriální hypertenzí (IGA_FZV_2018_007).

Abstract

Aim: The aim of the study was to assess eating habits amongst patients with arterial hypertension (AH) before and after an intervention.

Methods: A qualitative design was applied using Rapid Eating Assessment for Patients (REAP). Purposive sampling with the following criteria: patient with AH, age % 18, without dietary limitations, consent to participate in the research. The research was divided into four stages: First stage – an approval from the Ethical Committee was obtained and GP's were addressed, patients' consent was secured, questionnaires were completed and groups were randomly created. Second stage – an intervention is carried out for patients in the first group (a lecture on appropriate eating habits for patients with HA). Third stage – 3 months later, both groups of patients will complete the REAP questionnaire. Fourth stage – 3 months later, both groups of patients will complete the REAP questionnaire again. Based on the questionnaire results, both groups and the effect of the intervention will be evaluated. The data obtained will be processed statistically.

Results: At present, the first and second stages of the research are running. A total of 50 respondents were addressed, who completed the questionnaires and 15 interventions have been carried out.

Conclusion: Interventions in the area of eating habits are effective for a good nursing care for patients with arterial hypertension.

Key words: eating habits; arterial hypertension; high blood pressure; REAP

The research was supported by an IGA UP grant at FHS, Palacký University Olomouc Support for suitable eating habits amongst patients with arterial hypertension (IGA_FZV_2018_007).

Kontaktní adresa

Bc. Zuzana Janštová
Mongolská 1430/20
70 800 Ostrava Poruba
janstova.z@seznam.cz

IDENTIFIKACE NENAPLNĚNÝCH POTŘEB RODINNÝCH PŘÍSLUŠNÍKŮ PEČUJÍCÍCH O NEMOCNÉ S PROGRESIVNÍM NEUROLOGICKÝM ONEMOCNĚNÍM

IDENTIFICATION OF THE UNMET NEEDS OF FAMILY MEMBERS OF PATIENTS WITH A PROGRESIVE NEUROLOGICAL DISEASE

Lubica Juríčková[1], Radka Bužgová[1], Radka Kozáková[1]

[1]Ústav ošetřovatelství a porodní asistence, Lékařská fakulta, Ostravská univerzita, Česká republika

Abstrakt

Cíl: Cílem kvalitativního výzkumu bylo zjistit nenaplněné potřeby rodinných příslušníků, kteří pečují o své blízké s progresivním neurologickým onemocněním v pokročilé fázi nemoci v souvislosti s kvalitou života.

Metody: Metodou sběru dat byly ohniskové skupiny (n = 4) a individuální rozhovory (n = 16). Celkem se výzkumu zúčastnilo 52 participantů (11 pacientů, 6 rodinných příslušníků a 35 pracovníků pomáhajících profesí). Pro analýzu dat byla použita metoda zakotvené teorie.

Výsledky: Na základě analýzy dat byly stanoveny tři hlavní kategorie (situace v rodině, role pečovatele a profesionální pomoc), ve kterých byly popsány nenaplněné potřeby. Byly identifikovány tyto potřeby: příprava na roli pečovatele, podpora komunikace v rodině, psychická podpora pečujících, zvládnutí pečovatelské role, řešení problémů v zaměstnání, zvýšení společenského statusu pečování, snížení vysokých nároků na pečující rodinu, zajištění dostatku informací o nemoci, provádění ošetřovatelské péče, manipulace s nemocným a finanční podpora. Zejména nedostatek informací o nemoci a podpoře vedl ke ztížení vzájemného porozumění mezi pacientem, rodinou a zdravotníky, ke zvýšení pečovatelské zátěže a snížení kvality života pečující rodiny.

Závěr: Dostatečná informovanost rodinných pečujících, zajištění adekvátní podpory v domácí péči a včasná emocionální podpora ze strany zdravotnických pracovníků může předejít počínajícím komplikacím nadměrné psychické zátěže rodinných příslušníků při péči o nemocného příbuzného s progresivním neurologickým onemocněním.

Klíčová slova: neurologická onemocnění; kvalita života; nenaplněné potřeby; rodinní pečovatelé

Zpracováno v rámci projektu AZV MZ ČR číslo 17-29447A: Neuropaliativní a rehabilitační přístup pro zachování kvality života pacientů v pokročilé fázi vybraných neurologických onemocnění.

Abstract

The aim: The aim of qualitative research was to identify the unmet needs of the family members of the patients with progressive neurologic disease in advanced stage of the disease in connection to the quality of life.

Methods: The data collection methodology included focus groups (n = 4) and interviews (n = 16). A total of 52 people participated in the research (11 patients with PND, 6 family members, and 35 professionals working with the patients with neurological disease). The grounded theory was used to conceptualize the patterns of unmet care needs.

Results: Based on the data analysis, there were distinguished three domains (family situation, role of the caregiver, and professional help), in which unmet needs were described. These needs have been especially identified: preparing for the role of the caregiver, supporting family communication, psychological support of caregivers, managing the role of caregiver, solving problems at work, increasing the social status of care, sufficient information about the disease, nursing care, handling with patient, and financial support. Especially the lack of information about the disease and available support resulted in deteriorated mutual understanding among the patient, family, and the medical staff, increased strain for the caregiver, and lowered quality of life of the caring family.

Conclusion: Sufficient awareness of family caregivers, providing the adequate support in home care, and timely emotional support by the healthcare professionals may stop the complications of excessive psychological burden for the family members when caring for a sick relative with PND right at their onset.

Key words: neurological diseases; quality of life; unmet needs; family caregivers

*Supported by project "A neuropalliative rehabilitation approach to preserve the quality of life in patients with an advanced stage of selected neurologic*al diseases" (AZV MZ ČR 17-29447A).

Kontaktní adresa
PhDr. Mgr. Lubica Juríčková, Ph.D.
Ústav ošetřovatelství a porodní asistence
Lékařská fakulta, Ostravská univerzita
lubica.jurickova@osu.cz

VYUŽITIE KOMPLEXNÉHO GERIATRICKÉHO POSÚDENIA V OŠETROVATEĽSTVE

USING A COMPREHENSIVE GERIATRIC ASSESSMENT IN NURSING

Oľga Kabátová[1], Silvia Puteková[1]

[1]Trnavská univerzita, Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce, Katedra ošetrovateľstva, Trnava, Slovenská republika

Abstrakt

Cieľ: Cieľom výskumu bolo aplikovať komplexné geriatrické posúdenie do ošetrovateľskej praxe.

Metódy: Výskum bol realizovaný prostredníctvom hodnotiacich nástrojov využívaných pri komplexnom posudzovaní 40 geriatrických pacientov. Pri posudzovaní sme využívali Barthelovej test základných denných činností (ADL), Hodnotenie rovnováhy a chôdze podľa Tinettiovej, Test kognitívnych funkcií (MMSE) a Škálu pre hodnotenie výživy (MNA).

Výsledky: Geriatrickí pacienti majú veľké riziko pádov (62,5%), riziko podvýživy predstavovalo 70% a narušené kognitívne funkcie preukazovalo 52,5%. V oblasti sebestačnosti bolo 62,5% pacientov mierne závislých od pomoci iných.

Záver: Využívanie komplexného geriatrického posúdenia má široký význam pri ošetrovaní starších pacientov. Vzhľadom k našim výsledkom si myslíme, že by sa komplexnému posudzovaniu seniorov malo venovať viac času. Komplexné posudzovanie prináša obsiahlejšie informácie, a tým môže byť zabezpečená efektívnejšia ošetrovateľská starostlivosť.

Kľúčové slová: ošetrovateľstvo; posudzovacie škály; CGA; geriatrický pacient; sestra

Abstract

Objective: The aim of the research was to apply a comprehensive geriatric assessment to nursing practice.

Methods: The research was carried out using the evaluation tools used in the comprehensive assessment of 40 geriatric patients. In the review,

we used Barthel's Basic Daily Activity Test (ADL), Tinetti's Balance and Walk Assessment, MMSE, and Nutrition Rating Scale (MNA). Results: Geriatric patients have a high risk of falls (62.5%), the risk of malnutrition was 70%, and impaired cognitive function was 52.5%. In self-sufficiency, 62.5% of patients were mildly dependent on the help of others.
Results: Geriatric patients have a high risk of falls (62.5%), the risk of malnutrition was 70%, and impaired cognitive function was 52.5%. In self-sufficiency, 62.5% of patients were mildly dependent on the help of others.
Conclusion: The use of complex geriatric judgment is of great importance in the treatment of elderly patients. Due to our results, we think that more time should be spent on the complex assessment of seniors. Comprehensive assessment provides more comprehensive information, thus ensuring more effective nursing care.

Key words: nursing; assessment scales; CGA; geriatric patient; nurse

Kontaktná adresa
PhDr. Oľga Kabátová, PhD.
Trnavská univerzita, FZaSP, Katedra ošetrovateľstva
Univerzitné nám. 1
917 43 Trnava
Slovenská republika
olga.kabatova@truni.sk

MĚŘÍCÍ NÁSTROJE POUŽÍVANÉ PRO HODNOCENÍ AGRESE VE ZDRAVOTNICKÝCH ZAŘÍZENÍCH

MEASURING INSTRUMENTS USED TO EVALUATE AGGRESSION IN HEALTHCARE EQUIPMENT

Zuzana Kadlčková[1], Martina Tomagová[2]

[1]Ústav ošetřovatelství a porodní asistence, Lékařská fakulta, Ostravská univerzita v Ostravě, Česká republika
[2]Ústav ošetřovatelství, Jesseniova lékařská fakulta v Martine, Univerzita Komenského v Bratislave, Slovenská republika

Abstrakt

Cíl: Cílem studie je prezentovat měřící nástroje využívány ve výzkumných studiích pro hodnocení výskytu agrese u pacientů vůči sestrám ve zdravotnických zařízeních.

Metody: Vyhledávání relevantních článků probíhalo od ledna do května 2017 za použití klíčových slov: aggression – patient – hospitalization – experience – nurse – measuring instrument. Využili jsme Booleovské operátory „OR" a „AND" a ohraničení klíčových slov „aggression of patient" uvozovkami, což zajistilo citaci tohoto konkrétního slovního spojení. Výzkumné studie byly vyhledávaným v licencovaných elektronických bibliografických databázích Academic Search Complete (EBSCOhost), PubMed a Medline. Použito bylo postupné vyřazování studií podle doporučení PRISMA.

Výsledky: Námi zvolená kritéria splňovalo 7studií. Pro potřeby Zjištění zkušenosti sester s agresi hospitalizovaných pacientů byly v těchto studiích použity nástroje: Violent Incident Form; Over agression Scale; Perceptions of Prevalence of Aggression Scale; Violence and agression of Patients Scale; Survey of Violence Experienced by Staff German Version-Revised; Workplace violence.

Závěr: Přesto, že analyzované měřící nástroje mají limitace, jsou považovány za vhodné pro získání údajů o zkušenosti sester s agresí pacientů. Umožňují získat relevantní informace o frekvenci zkušeností sester s různými formami agrese ze strany hospitalizovaných pacientů a tím o výskytu agrese pacientů v zdravotnických zařízeních. Lze to považovat za základ pro hlubší zkoumání této problematiky v různých souvislostech.

Klíčová slova: agrese; pacient; hospitalizace; zkušenost; sestra; měřicí nástroj

Abstract

Aim: The aim of the study is to present measuring instruments used in research studies to assess the incidence of aggression in patients with nurses in healthcare facilities.

Methods: The search for relevant articles was carried out from January to May 2017 using the following keywords: aggression – patient – hospitalization – experience – nurse – measuring instrument. We used the Boolean operators "OR" and "AND" and the boldness of the keywords "aggression of patient" quotes to ensure quoting this particular phrase. Research studies were searched for using keywords in the licensed electronic bibliographic databases Academic Search Complete (EBSCOhost), PubMed and Medline. Used been phasing studies recommended by the PRISMA.

Results: Your criteria met 7 studies. For the purposes of detecting the experience of nurses with the aggression of hospitalized patients, the following tools were used in these studies: Violent Incident Form; Over Agression Scale; Perceptions of Prevalence of Aggression Scale; Violence and Aggression of Patients Scale; Survey of Violence Experienced by Staff German Version-Revised; Workplace violence.

Results: Regardless of the fact that the analyzed measuring instruments are limited, they are considered to be suitable for obtaining data on nursing experience with patient aggression. They allow you to get relevant information about the frequency of nursing experience with various forms of aggression from hospitalized patients and about the occurrence of patient aggression in healthcare facilities. This can be considered as the basis for deeper exploration of this issue in various contexts.

Key words: aggression; patient; hospitalization; experience; nurse; measuring instrument

Kontaktní adresa

PhDr. Zuzana Kadlčková
Ústav ošetřovatelství a porodní asistence
Lékařská fakulta Ostravské univerzity
Syllabova 19, 703 00 Ostrava-Zábřeh, Česká republika
zkadlckova@centrum.cz

HODNOCENÍ BOLESTI U PACIENTŮ NA UMĚLÉ PLICNÍ VENTILACI – LITERÁRNÍ PŘEHLED

ASSESSMENT PAIN IN PATIENTS ON MECHANICAL VENTILATION – LITERARY REVIEW

Alena Kohlová[1,2], Katarína Žiaková[1]

[1]Ústav ošetrovateľstva, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Univerzita Komenského v Bratislave, Slovenská republika
[2]Katedra ošetřovatelství a porodní asistence, Fakulta zdravotnických studií, Univerzita J.E. Purkyně v Ústí nad Labem, Česká republika

Abstrakt

Cíl: Cílem literárního přehledu bylo vyhledat nástroje používané pro hodnocení bolesti u pacientů na umělé plicní ventilaci, kteří nemohou verbalizovat svoji bolest a porovnat používané nástroje s ohledem na jejich testované psychometrické vlastnosti a využití v praxi.

Metodika: Při vyhledávání relevantních dokumentů byly využity elektronické databáze PubMed, NursinOVID, Web of Silence, Scilence Direct, v období od 2001–2017. V databázích byla použita klíčová slova: pain assessment, pain management, intensive care, critical care, nursing, nonverbal v kombinaci s Booleovskými operátory OR a AND. Do analýzy byly zařazeny studie zaměřené na hodnocení bolesti u dospělých pacientů na umělé plicní ventilaci. Z analýzy byly vyloučeny studie zaměřené na hodnocení bolesti u spontánně ventilujících pacientů, hodnocení bolesti u dětí a studie zabývající chronickou bolestí.

Výsledky: V databázích bylo dohledáno 1 153 výzkumných studií. Na základě zvolených kritérií výběru bylo do analýzy zařazeno 15 studií. Bylo nalezeno 6 nástrojů zaměřených na hodnocení bolesti u pacientů na umělé plicní ventilaci: Pain assessment and intervention (P.A.I.N), Nonverbal Pain Assessment Tool (NPAT), Nonverbal Pain Scale (NVPS), Scale of Behavioral Indicators of Pain (ESCID), Behavioral pain scale (BPS), The Critical Care Pain Observation Tool (CPOT). Z analýzy dostupné literatury prokázaly nástroje BPS a CPOT dobrou až vynikající validitu a reliabilitu, a zdají se být na základě testování

jako nejvhodnější nástroje pro hodnocení bolesti u pacientů na umělé plicní ventilaci.
Závěr: Výsledky analýzy poukazují na důležitost implementace vhodného nástroje na hodnocení bolesti u pacientů, kteří nemohou verbalizovat svoji bolest. Nezbytností je další zkoumání využitelnosti uvedených nástrojů v praxi a jejich zavedení do české ošetřovatelské praxe.

Klíčová slova: bolest; umělá plicní ventilace; neverbální bolest; behaviorální škála; The Critical Care Pain Observation Tool; Behavioral pain scale

Abstract

Aim: The aim of the the literature review was to find tools used for pain assessment in patients with artificial pulmonary ventilation who can not verbalize their pain and compare the tools used with regard to their tested psychometric properties and use in practice.
Methods: When searching for relevant documents, the electronic databases PubMed, NursinOVID, Web of Silence and Science Direct were used in the period from 2001 to 2017. The following keywords were used in the databases: pain assessment, pain management, intensive care, critical care, nursing, nonverbal in combination with Boolean operators OR and AND. The analysis focused on the assessment of pain in adult patients on artificial lung ventilation. From the analysis, studies on pain assessment in spontaneously ventilating patients, pain assessment in children, and a study of chronic pain were excluded.
Results: In the databases, 1,155 research studies were searched. Based on the selected selection criteria, 15 studies were included in the analysis. Based on the selected selection criteria, 15 studies were included in the analysis. 6 tools for the assessment of pain in patients with artificial pulmonary ventilation were found: Pain assessment and intervention (P.A.I.N), Nonverbal Pain Assessment Tool (NPAT), Nonverbal Pain Scale (NVPS), Scale of Behavioral Indicators of Pain (ESCID), Behavioral pain scale (BPS), The Critical Care Pain Observation Tool (CPOT). From an analysis of available literature, BPS and CPOT have demonstrated good to excellent validity and reliability, and appear to be the most the appropriate tool for assessing pain in patients with artificial pulmonary ventilation.

Conclusion: The results of the analysis point to the importance of implementing a suitable pain assessment tool for patients who can not verbalize their pain. Another need is to examine the applicability of these tools in practice and their introduction into Czech nursing practice.

Key words: pain; artificial lung ventilation; nonverbal pain; behavioral scale; The Critical Care Pain Observation Tool; Behavioral pain scale

Kontaktní adresa
Mgr. Alena Kohlová
Fakulta zdravotnických studií
Univerzita J.E. Purkyně v Ústí nad Labem
Velká Hradební 13
400 01 Ústí nad Labem
alena.kohlova@ujep.cz

ÚZKOST U PACIENTŮ PO CÉVNÍ MOZKOVÉ PŘÍHODĚ

ANXIETY IN PATIENTS AFTER STROKE

Michal Kopecký[1], Zuzana Červenková[1], Zuzana Němcová[1]

[1]Fakulta zdravotnických studií, Univerzita Pardubice, Česká republika

Abstrakt

Cíl: Popsat výskyt úzkosti u pacientů po cévní mozkové příhodě (CMP).

Metody: Do výzkumného vzorku byli zařazeni pacienti (muži) po prodělané CMP ve věku mezi třicátým až osmdesátým rokem věku včetně, kteří mají nejvíce pět let po atace. Za naší přítomnosti vyplňovali Montrealský kognitivní test (MoCA), který sloužil k posouzení vhodnosti zařazení mezi respondenty, zda jsou schopni přiléhavých odpovědí a standardizovaný Beckův inventář úzkosti (BAI), který slouží k samotnému monitorování úzkosti. Data byla sbírána od srpna 2017 do února 2018. Zpracování a vyhodnocení probíhalo v programu Microsoft Excel 2016. Dotazník BAI byl vyplněn všemi oslovenými respondenty, následně však byli vyřazeni pacienti, kteří nesplnili MoCA. Bylo osloveno čtyřicet osob, z kognitivních důvodů bylo vyřazeno deset z nich (n = 30). Průzkum byl doplněn vlastním pozorováním s důrazem na projevy úzkosti u pacientů v podobě psaných poznámek v průběhu vyplňování testů.

Výsledky: Respondenti neprojevují zvýšenou míru úzkosti. Pokud jde o fyzická omezení, která případnou úzkost vyvolávají, respondenti nejčastěji udávali snížení pohybových schopností s následným pádem a dalším úrazem.

Závěr: U pacientů po CMP se nově nevyskytly projevy úzkosti související s vlastním onemocněním. Mírné obavy v nich vyvolávala představa, že by mohli být následkem onemocnění zvýšeně závislí na rodině. Na tuto oblast by bylo vhodné připravit jak zasažené pacienty, tak rodinné příslušníky a informovat je o variantách péče.

Klíčová slova: Beckův inventář úzkosti; cévní mozková příhoda; pacient; strach; úzkost

Abstract

Aim: Describe the occurrence of anxiety in stroke patients.

Methods: Patients (men) after stroke, who were between thirty and eighty years and who were at least five years after the attack, were included in the research sample. In our presence, they completed the Montreal Cognitive Test (MoCA), which was used to assess the suitability of inclusion among respondents, whether they were able to respond appropriately, and the standardized Beck Anxiety Inventory (BAI) to monitor anxiety itself. The data was collected from August 2017 to February 2018. The processing and evaluation was done in Microsoft Excel 2016. The BAI questionnaire was filled in with all respondents, but patients, who did not comply with the MoCA, were subsequently excluded. Forty people were approached, ten of them were excluded for cognitive reasons (n % = 30). The process was complemented by our own observations. The course was complemented by self-observation with an emphasis on recording of anxiety symptoms in patients in the form of written notes during the completion of the tests.

Results: Respondents do not experience increased anxiety. Regarding the physical limitations that triggered eventual anxiety, respondents most often reported a decrease in physical abilities, with the consequent fall and further injury.

Conclusion: Patients after stroke did not experience any manifestations of anxiety related to their disease. Moderate concerns were raised by the idea that the illness could increase their dependent on the family. In this area, it would be advisable to prepare both affected patients and family members and inform them about the options of care.

Key words: Beck Anxiety Inventory; stroke; patient; fear; anxiety

Kontaktní adresa

Michal Kopecký
Fakulta zdravotnických studií UPCE
Průmyslová 395,
532 10 Pardubice
telefon: 466 037 802
michal.kopecky@upce.cz

LOKALIZACE POTÍŽÍ U VŠEOBECNÝCH SESTER V SOUVISLOSTI S JEJICH PRACOVNÍ ZÁTĚŽÍ

LOCALIZATION OF HEALTH PROBLEM AREAS RELATED TO WORKLOAD IN A GROUP OF GENERAL NURSES

Božena Kovářová[1], Lenka Machálková[1], Eva Reiterová[2]

[1]Ústav ošetřovatelství, Fakulta zdravotnických věd, Univerzita Palackého v Olomouci, Česká republika
[2]Centrum vědy a výzkumu, Fakulta zdravotnických věd, Univerzita Palackého v Olomouci, Česká republika

Abstrakt

Cíl: Cílem studie bylo zjistit lokality, ve kterých se vyskytují potíže u všeobecných sester v souvislosti s jejich pracovní zátěží.

Metody: Kvantitativní metoda šetření pomocí Severského standardizovaného dotazníku mapujícího lokality muskuloskeletárních potíží, Baeckeho dotazníku fyzické pracovní aktivity a Meisterova dotazníku psychické pracovní zátěže. Výběr respondentů byl záměrný: všeobecné sestry pracující na interních ošetřovacích jednotkách a interních intervenčních pracovištích; praxe delší než 1 rok; věk 18 a více let; podepsaný informovaný souhlas. Sběr dat probíhal od prosince 2017 do února 2018 ve 3 zdravotnických zařízeních.. Statistické zpracování bylo pomocí metodiky jednotlivých dotazníků a dále pomocí popisné statistiky a vypočítána Pearsonova korelace.

Výsledky: Výzkumný soubor tvořilo 30 všeobecných sester z intervenčních pracovišť a 30 z interních ošetřovacích jednotek. Na základě zjištěných výsledků lze poukázat na výskyt potíží u všech 60 respondentů. Sestry shodně uváděly potíže v oblasti krku, dolních zad, horních zad, ramen. Z 9 sledovaných lokalit uváděly potíže až v 7 lokalitách (vysoce ve 2–4 lokalitách). Hodnota Baeckeho indexu pracovní aktivity byla od 0,75 do 3,37 (1 = malá, 5 = vysoká aktivita). Hodnoty Hrubého skóru Meisterova dotazníku byly téměř shodné od 10 do 37 (max = hodnota 50). U sester z intervenčních pracovišť byl signifikantní výsledek

Pearsonovy korelace mezi fyzickou pracovní aktivitou a hrubým skórem ($r = 0,676$; $p < 0,01$), u sester z interních oddělení nebyl.
Závěr: Výsledky poukázaly na vysoký výskyt potíží u sester, a to až v 7 lokalitách z 9 sledovaných. Na základě výsledků lze konstatovat, že se stoupající fyzickou zátěží stoupá i psychická zátěž u sester z intervenčních pracovišť. Získané výsledky lze využít v prevenci přetěžování všeobecných sester v klinické praxi.

Klíčová slova: všeobecná sestra; pracovní zátěž; fyzická zátěž; psychická zátěž

Abstract

Aim: The aim of the study is finding out about possible problem areas in general nurses´ behaviour as related to their workload.
Methods: We have opted for quantitative research methods using Scandinavian standardized questionnaire which maps out areas of musculoskeletal problems in individuals, we have also used Baecke´s questionnaire for physical work activities as well as Meister´s questionnaire for mental workload. The respondents were chosen deliberately: general nurses who work at internal nursing units and interventional work units, those with their work experience longer than 12 months, aged over 18, those who signed informed consents. Data collection took place between December 2017 and February 2018 in three health institutions. Statistical approach was applied to questionnaires. Pearson´s correlation was calculated using descriptive statistics.
Results: The researched group of respondents contained 30 general nurses from interventional units and 30 general nurses from internal nursing units. All 60 respondents display problem areas based on the study. All of them reported health problems concerning neck areas, lower back, upper back, shoulders. Out of 9 observed areas, up to 7 problem areas were reported (high percentage in 2 to 4 areas). Baecke´s index value for work activity reached from 0,75 to 3, 37 (1 = low activity, 5 = high activity). Values of gross in Meister´s questionnaire were almost equal from 10 to 37 (maximum value = 50). For nurses from interventional units we found Pearson´s correlation between physical work activity and gross score as significant as $r = 0,676$; $p < 0,01$. Nurses from internal units did not display anything significant.

Results: Our result display a high percentage of health difficulties in the observed group of general nurses in up to 7 localities out of 9 observed localities. Based on the results we can conclude that with increasing physical work load there is a significant increase in the mental load which we found in a group of nurses from interventional units. The results presented in the current study may find their use in preventative measures taken to minimize work overload place upon general nurses in clinical practice.

Key words: general nurses; workload; physical load; mental load

Kontaktní adresa
Bc. Božena Kovářová
Ústav ošetřovatelství
Fakulta zdravotnických věd UP v Olomouci
Hněvotínská 3
775 15 Olomouc
kovarova.b.51@email.cz

POHYBOVÁ AKTIVITA AKO FAKTOR OVPLYVŇUJÚCI HMOTNOSŤ ŽIEN V OBDOBÍ MENOPAUZY

PHYSICAL ACTIVITY AS A FACTOR AFFECTING WEIGHT MANAGEMENT IN MENOPAUSAL WOMEN

Eva Moraučíková[1], Mária Kopáčiková[1]

[1]Fakulta zdravotníctva, Katolícka univerzita v Ružomberku, Slovenská republika

Abstrakt

Cieľ: Cieľom príspevku je poukázať na vplyv pohybovej aktivity na telesnú hmotnosť žien v období menopauzy.

Metódy: Vo výskume bol použitý štandardizovaný dotazník WHOQL, ktorý bol doplnený o položky vlastnej konštrukcie.

Výsledky: Počet respondentov zapojených do výskumu bol 108. Priemerný vek respondentov – žien bol $\bar{x}$ = 55,84 rokov. 49 respondentiek uviedlo, že nežijú aktívnym spôsobom života t.j. necvičia pravidelne, pričom odporučená frekvencia cvičenia je 3–5krát týždenne v trvaní 15 až 60 minút. 61 respondentiek uviedlo, že menopauza neovplyvnila ich fyzickú aktivitu. U skúmaného súboru respondentiek prišlo ku nárastu hmotnosti v období menopauzy v priemere o 9,32 kg.

Záver: Pri pravidelnom cvičení sa znižuje riziko kardiovaskulárnych ochorení, ochorenia diebetes mellitus, stimulujú sa osteoblasty (tým sa spomaľuje úbytok kostnej hmoty), kĺby sú ohybnejšie, imunitný systém lepšie pracuje a žena má ľahšiu kontrolu chuti do jedla.

Kľúčové slová: žena; menopauza; pohyb; osteoporóza; obezita; dotazník WHOQL

Výskumu bol realizovaný v rámci projektu KEGA č. 029KU-4/2016 An empirical study of the impact of menopause on women's health.

Objective: The paper presents affects the physical activity of the body weight of women during menopause.
Methods: The research used the standardised questionnaire WHOQL as well as some questions of our own design.
Results: 108 women participated in the research. Their average age was $\bar{x}$ = 55,84. 49 participants stated not doing any physical activity, i.e. not doing regular exercises, even though the exercise recommendations suggest a 3–5 times a week, 15–60 minutes a day exercise. 61 participants stated that their physical activity hasn't been affected by menopause. On average, the participants gained 9,32 kg of weight during menopause.
Conclusion: Regular exercise decreases the risk of cardiovascular diseases as well as diabetes. It provides mechanical stimuli that improve bone density and joint function. The immune system functions better and woman can control her appetite more easily.

Key words: woman; menopause; physical activity; osteoporosis; obesity; WHOQL questionnaire

The research has been conducted as part of the KEGA project nb. 029KU-4/2016 An empirical study of the impact of menopause on women's health.

Kontaktní adresa
PhDr. Bc. Eva Moraučíková, PhD.
Fakulta zdravotníctva, KU v Ružomberku
Nám. A. Hlinku 48
034 01 Ružomberok
Slovenská republika
eva.moraucikova@ku.sk

SELF-MANAGEMENT U PACIENTŮ S CHRONICKÝM KARDIOVASKULÁRNÍM ONEMOCNĚNÍM

SELF-MANAGEMENT IN PATIENTS WITH CHRONIC CARDIOVASCULAR DISEASE

Eva Prušová[1], Eva Reiterová[2], Zdeňka Mikšová[1], Anna Džurňáková[1]

[1]Ústav ošetřovatelství, Fakulta zdravotnických věd, Univerzita Palackého v Olomouci, Česká republika
[2]Centrum vědy a výzkumu, Fakulta zdravotnických věd, Univerzita Palackého v Olomouci, Česká republika

Abstrakt

Cíl: Cílem práce bylo zhodnotit self-management pacientů s chronickým kardiovaskulárním onemocněním v českém sociokulturním prostředí a určit faktory, které jeho úroveň ovlivňují.

Metody: Jedná se o kvantitativní typ výzkumu. Data byla získána pomocí standardizovaného dotazníku PIH škála (Partners in Healt scale). Výzkumný soubor tvořilo 432 respondentů (230 mužů a 202 žen), oslovených na sedmi pracovištích různých poskytovatelů zdravotních služeb. Pro testování rozdílu závislosti mezi sociodemografickými charakteristikami a celkovým skóre PIH byla použita testovací statistika.

Výsledky: Ze statistických ukazatelů vyplynulo, že věk, pohlaví, sociální stav a finanční situace neovlivňují self-management pacientů. Za významné lze považovat potvrzení pozitivní závislosti vzdělání na self-managementu a celkovém PIH skóre.

Závěr: Bylo zjištěno, že self-management není závislý na věku, pohlaví ani socioekonomické situaci. S velkou pravděpodobností je self-management efektivnější u respondentů s vyšším vzděláním. Výsledky ukazují, že self-management závisí zejména na individuálních schopnostech učení a na stupni sebeuvědomění.

Klíčová slova: self-management; chronické kardiovaskulární onemocnění; PIH škála; standardizovaný dotazník

Dedikováno k projektu IGA_FZV_2017_003 Psychometrická validizace PIH škály u pacientů s chronickým kardiovaskulárním onemocněním.

Abstract

Objective: The objective of the study has been to evaluate levels of self-management in patients with chronic cardiovascular disease in Czech socio-cultural context, and to determine the factors which play key roles in influencing the self-management levels.

Methods: The study is based on quantitative research approach. Our data has been collected using the standardized PIH scale questionnaire (Partners in Health Scale). The observed sample consisted of 432 respondents (230 males and 202 females) who were addressed at seven different health service providers. In order to test the differences in dependence between sociodemographic characteristics and overall PIH scores we used statistical testing.

Results: The statistical indicators have shown that age, sex, social standing and financial standing do not effect patients´ self-management understanding. We have confirmed a positive dependence between levels of education and self-management and the PIH scale.

Conclusion: We have found that self-management in given patients is not dependent on age, sex or sociodemographic situation. There is a high likelihood that self-management is more effective in respondents with a higher education level. The results show that self-management largely depends on individual´s learning skills and levels of self-awareness.

Key words: self-management; chronic cardiovascular disease; PIH scale, standardized questionare

The research is supported by the project IGA_FZV_2017_003 Psychometric validation of PIH scale in patients with chronic cardiovascular disease.

Kontaktní adresa

Eva Prušová
Prodloužená 24
Brno 620 00
eprusova11@seznam.cz

PROTEKTIVNÍ A RIZIKOVÉ FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ KVALITU ŽIVOTA RODIČŮ PEČUJÍCÍCH O DĚTI S CHRONICKÝM ONEMOCNĚNÍM

PROTECTIVE AND RISK FACTORS INFLUENCING THE QUALITY OF LIFE OF PARENTS WHO ARE CARING FOR CHILDREN WITH CHRONIC DISEASE

***Lucie Sikorová*[1]**

[1]*Ústav ošetřovatelství a porodní asistence, Lékařská fakulta, Ostravská univerzita, Česká republika*

Abstrakt

Cíl: Cílem výzkumu bylo zjistit, které faktory ovlivňují kvalitu života rodičů pečujících o děti s chronickým onemocněním, a zjistit, které faktory jsou protektivní, a které jsou rizikové.

Metody: Výzkumné šetření se uskutečnilo metodou kvantitativního výzkumu, formou jednorázového průřezového dotazníkového šetření. Pro vyhodnocení protektivních a rizikových faktorů kvality života rodičů byla použita logistická regrese, pro identifikaci rizikových skupin metoda rozhodovacích stromů CHAID.

Výsledky: Výzkumný soubor zahrnoval 220 rodičů dětí s chronickým onemocněním (diabetes, astma, juvenilní idiopatická artritida). Nejnižší kvalitu života měli rodiče v oblasti emocionální. Kvalita života matek byla nižší oproti otcům. Rodiče, kteří vnímali onemocnění jako stresor, měli také nižší kvalitu jejich života. Kvalita života rodičů souvisela se strategiemi zvládání zátěže rodinou, s kvalitou života dítěte a se sociální oporou poskytovanou sestrou formou ocenění rodičů. Nejvíce problematickou oblast viděli rodiče v jejich nedostatečném ocenění sestrou. Protektivním faktorem kvality života rodičů se ukázalo fungování rodiny, rizikovým faktorem chronické onemocnění dítěte diabetes a nižší kvalita života dítěte. Pro rodiče dětí s diabetem bylo pro jejich kvalitu života rizikovější období prvního roku trvání onemocnění, pro rodiče dětí s astmatem a s juvenilní idiopatickou artritidou byla shodně rizikovější nižší kvalita života jejich dítěte.

Závěr: Trend současného pediatrického ošetřovatelství je patrný zejména v přesahu ošetřovatelské péče na podporu rodičů nemocných dětí. Výsledky výzkumu se mohou stát východiskem volby cílených intervencí poskytovaných sestrou, zejména oceňováním rodičů sestrou a podporou kompetencí rodičů, po nově diagnostikovaném diabetu u dětí a v průběhu prvního roku jeho trvání, podporou kvality života dětí s astmatem a juvenilní idiopatickou artritidou informační oporou.

Klíčová slova: kvalita života; rodiče; rizikové faktory; protektivní faktory

Abstract

Objective: The aim of the research was to find out which factors affect the quality of life of parents caring for children with chronic disease and to identify protective and risk factors.
Methods: The study was carried out using the method of quantitative research, in the form of a one time cross-sectional questionnaire survey. We used logistic regression to evaluate the protective and risk factors of the parents´ quality of life and the CHAID decision tree to identify the risk groups.
Results: The sample included 220 parents of children with chronic disease (diabetes, asthma, juvenile idiopathic arthritis). The parents´ poorest quality of life was found in the emotional domain. The mothers´ quality of life was lower than the fathers´ one. Parents who perceived the disease as a stressor had a lower quality of life. Parents´ quality of life was related to their coping resources (emotional-cognitive reassessment of the situation), to their child´s quality of life and to social support provided by a nurse showing aprreciation to them. Parents felt that they were inadequately appreciated, which was found to be the most problematic area. Functioning of the family was determined as a protective factor for the parents´ quality of life. The risk factors were diabetes and a child´s lower quality of life. The first year of their child´s diabetes posed a greater risk to the parents´ quality of life. The parents of children with asthma and juvenile idiopathic arthritis were equally at greater risk for their child´s lower quality of life.
Conclusion: The results of the research may be the starting point for the choice of targeted interventions provided by a nurse, in particular

by appreciating the parents and supporting their competencies after their child was newly diagnosed with diabetes and during the first year of the disease, by promoting the quality of life of children with asthma and juvenile idiopathic arthritis and by providing adequate information.

Key words: quality of life; parents; risk factors; protective factors

Kontaktní adresa
PhDr. Lucie Sikorová, Ph.D.
Ústav ošetřovatelství a porodní asistence
Lékařská fakulta, Ostravská univerzita
Syllabova 19
703 00 Ostrava 3
Lucie.sikorova@osu.cz

APLIKACE PRESKRIPČNÍHO MODELU WIEDENBACHOVÉ V PORODNÍ ASISTENCI U RODÍCÍ ŽENY S PORODNÍ BOLESTÍ

APLICATION PRESCRIPTION THE WIEDENBACH´S MODEL IN MIDWIFERY IN CHILDBIRTH WOMAN WITH LABOUR PAIN

***Eva Šalanská*[1]**

[1]*Fakulta zdravotnických studií, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Česká republika*

Abstrakt

Cíl: Popsat kontinuální model Wiedenbachové a jeho implementace v praxi v porodní asistenci.

Metodika: Literární rewiev. Vyhledáno bylo celkem 10 odborných studií. Po vyhodnocení vybraných studií byla data komparována. Ve vyhledávací strategii byly užity databáze Medline, CINAHL, COCHRANE, PubMed. Data byla generována podle klíčových slov: model; konceptuální; porodní asistence, péče. Výzkumy Pavlíkové 2015, Archalousové 2003, Roberts 2009 a dalších popisují efektivitu využití filosofie modelu Wiedenbachové v praxi. Model popisuje úspěch praxe ve spolupráci porodní asistentky, rodičky, cílech, prostředcích a rámci poskytované péče, aby se o ženu starala jedna porodní asistentka, nebo s kolegyní (midwifery). Samotná péče by měla být porodní asistentkou reflexní, impulzivní, podmíněná – automatická a uvážlivá. Jazykové hledisko vyhledávání: český jazyk, anglický jazyk. Teritoriální hledisko: bez omezení. Druhové hledisko: různé druhy dokumentů, zejména články z časopisů a příspěvky z WWW. Výsledky využijeme pro komparaci dat s jinými pracemi a dále k výzkumu, na který bychom rádi navázali v závislosti na zjištěných datech. Data byla sbírána od listopadu 2017 do dubna 2018. Zpracování a vyhodnocení probíhalo v programu Microsoft Word.

Výsledky: Studie potvrzují, že kontinuální a individualizovaná péče dle Wiedenbachové eliminuje porodnické komplikace, nižší užití místní

analgezie, méně epiziotomií, operativních vaginálních porodů, zvýšená šance být v péči známé osob, čímž se předpokládá lepší spolupráce rodičky a její zvládnutí, porodních bolestí, porodu, posléze pozitivní přístup k mateřství.
Závěr: Model poukazuje na důležitost vztahu mezi porodní asistentkou a ženou v celé perinatální péči, což zajišťuje individualizovanou a komplexní péči. Tím vším se zajišťuje lepší přístup k prenatální péči, zefektivnění reakci na potřeby jednotlivých žen a nezasahování do porodního procesu ženy a eliminace možných rizik.

Klíčová slova: model; Wiedenbachová; konceptuální porodní asistence

Abstract

Objective: Describe a continuous model of Wiedenbach and its implementation in practice in midwifery.
Methodology: Literary rewiev. A total of 10 expert studies were sought. After evaluating selected studies, the data were compared. The search strategy used the Medline, CINAHL, COCHRANE, PubMed databases. Data was generated by keywords: model; conceptual; midwifery, care. Pavlíková 2015, Archalous 2003, Roberts 2009 and others describe the effectiveness of using Wiedenbach's philosophy in practice. The model describes the success of the practice in cooperation with the midwife, the parents, the goals, the means and the framework of the care provided to care for one woman's midwife or colleague (midwife). Self-care should be a midwife reflexive, impulsive, conditional - automatic and deliberate. Language lookup: Czech, English. Territorial Aspects: Unlimited. Kind of view: Different types of documents, especially articles from magazines and contributions from the WWW. We will use the results for comparing the data with other works and for the research we would like to base on the data found. The data was collected from November 2017 to April 2018. Processing and evaluation took place in Microsoft Word.
Results: Studies confirm that Wiedenbach's continuous and individualized care eliminates obstetric complications, lesser use of local anal-

gesia, less episiotomy, operative vaginal births, increased chances of being cared for by well-known persons, which implies better care and birth, birth injuries, childbirth, positively positive access to maternity.
Conclusion: The model highlights the importance of the relationship between midwife and woman throughout the perinatal treatment which ensures individualized and comprehensive care. This provides better access to prenatal care, a more effective response to women's needs, and non-involvement in women's birth process and the elimination of possible risks.

Key words: model; Wiedenbachová; conceptual midwifery.

Kontaktní adresa
Eva Šalanská
Fakulta zdravotnických studií UJEP
Velká Hradební 13
400 01 Ústí nad Labem
eva.salanska@ujep.cz

MOBBING ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ

MEDICAL STAFF MOBBING

Klára Václavíková[1,2], Radka Kozáková[1]

[1]Ústav ošetřovatelství a porodní asistence, Lékařská fakulta, Ostravská univerzita, Česká republika
[2]Katedra ošetřovatelství, Fakulta zdravotnických studií, Univerzita Pardubice, Česká republika

Abstrakt

Cíl: Cílem je zjistit výskyt mobbingu zdravotnických pracovníků a jeho dopady na zdraví.
Metody: Výskyt mobbingu bude zjišťován pomocí NAQ-R (Dotazník negativních aktů – revidovaná verze). Pro zjištění dopadů mobbingu na zdraví zdravotníků bude využit GHQ – 28 (Všeobecný zdravotní dotazník – 28). Bude probíhat plošný sběr dat elektronickou a papírovou formou.
Výsledky: Zvolení vybraných nástrojů předcházelo prohledání databází CINAHL, Scopus, Web of Science a Medvik za období 2000–2018. Bylo zpracováno 307 výstupů, z nichž pro určení výskytu mobbingu byly vybrány 4 možné nástroje. Pro zjišťování dopadů na zdraví byly vybráno 7 možných nástrojů. Dle doporučení autorů pro testování v praxi byly vybrány dotazníky NAQ-R a GHQ.
Závěr: Negativní dopady mobbingu na zdraví jsou zcela zřejmé a nepostihují jen zdravotnické pracovníky. Negativní projevy, jako je například zvýšená nemocnost a fluktuace, zaznamenávají samotné organizace.

Klíčová slova: mobbing; zdravotničtí pracovníci; NAQ-R; GHQ; zdraví

Abstract

Aim: The aim of the thesis is to find out the incidence of mobbing among medical staff and its effects on health.
Methods: The incidence of mobbing will be determined using the NAQ-R (Negative Acts Questionnaire – Revised). The GHQ – 28 will be used to identify the effects of mobbing on medical staff health. Data will be collected in electronic and paper ways.

Results: Pre-screening of CINAHL, Scopus, Web of Science and Medvik databases preceded the selection of tools for the period 2000–2018. 307 outputs have been processed, of which 4 possible tools have been selected to determine the occurrence of mobbing. 7 possible tools have been selected for health impacts. Based on the recommendations of the authors, NAQ-R and GHQ questionnaires have been selected for testing.
Conclusion: The negative effects of mobbing on health are quite obvious and do not concern only healthcare professionals. Negative manifestations, such as increased morbidity and staff turnover are reported by organizations themselves.

Key words: mobbing; medical staff; NAQ-R; GHQ; health

Kontaktní adresa
Mgr. Klára Václavíková – student
Ústav ošetřovatelství a porodní asistence
Ostravská univerzita
Syllabova 19, Ostrava
70300 Česká republika
Z17529.student@osu.cz

Editor Mgr. Lenka Mazalová, Ph.D.

Profesionalita v ošetřovatelství III/2

Sborník e-posterů z konference s mezinárodní účastí

Určeno pro odborníky oboru ošetřovatelství a porodní asistence

Výkonný redaktor Mgr. Šárka Vévodová, Ph.D.
Odpovědný redaktor Mgr. Otakar Loutocký
Technická redakce a grafika Mgr. Šárka Rýznarová
Fotografie a obálka Mgr. Šárka Rýznarová

Vydala a vyrobila Univerzita Palackého v Olomouci
Křížkovského 8, 771 47 Olomouc
www.vydavatelstvi.upol.cz
www.e-shop.upol.cz
vup@upol.cz

1. vydání
Olomouc 2018
Edice - Sborníky

ISBN 978-80-244-5345-3
DOI: 10.5507/fzv.18.24453453 (online : PDF)

VUP 2018/0156

Neprodejná publikace